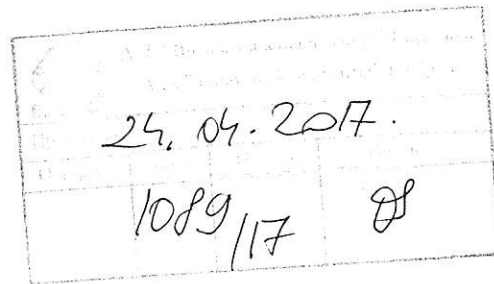

Grant Thornton

Finansijski izvještaji za 2016.
godinu i izvještaj nezavisnog
revizora

Vodovod i kanalizacija a.d. Bijeljina

APRIL 2017.

S A D R Ž A J

Izvještaj nezavisnog revizora	3
Izvještaj o finansijskom položaju na dan 31.12.2016. godine.....	6
Bilans tokova gotovine za period 01.01.2016. - 31.12.2016. godine	7
1. Osnovni podaci o društvu	9
2. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja.....	9
3. Pregled značajnih računovodstvenih politika	11
4. Značajne računovodstvene procjene	17
5. Prihodi od prodaje učinaka.....	19
6. Ostali poslovni prihodi	19
7. Troškovi materijala	19
9. Troškovi proizvodnih usluga	20
10. Troškovi amortizacije i rezervisanja.....	20
11. Nematerijalni troškovi.....	21
12. Finansijski rashodi	21
13. Ostali rashodi.....	21
14. Porez na dobit	22
15. Zarada po akciji.....	22
17. Nekretnine, postrojenja i oprema.....	23
18. Kratkoročna potraživanja	23
19. Gotovina i gotovinski ekvivalenti.....	24
20. Osnovni kapital	24
21. Dugoročna rezervisanja	24
22. Dugoročni krediti.....	25
23. Kratkoročne finansijske obaveze.....	26
24. Obaveze iz poslovanja.....	27
25. Obaveze za zarade i naknade zarada.....	27
27. Upravljanje finansijskim rizicima.....	29
28. Usaglašavanje potraživanja i obaveza	31
29. Potencijalne obaveze	31

Grant Thornton

Izvještaj nezavisnog revizora

Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

Vase Pelagića 2/IV
78 000 Banja Luka
Republika Srpska
Bosna i Hercegovina

T +387 51 211 509; +387 51 211 294

F +387 51 211 501

E office@grantthornton.ba

www.granthornton.ba

Akcionarima privrednog društva „Vodovod i kanalizacija“ a.d. Bijeljina

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja privrednog društva „Vodovod i kanalizacija“ a.d. Bijeljina (u daljem tekstu "Društvo") koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2016. godine i bilans uspjeha, izvještaj o ostalim dobitima i gubicima perioda, izvještaj o promjenama na kapitalu i bilans tokova gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i napomena uz finansijske izvještaje.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i objektivno prikazivanje ovih finansijskih izvještaja u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske, kao i za takve interne kontrole za koje rukovodstvo utvrdi da su neophodne i koje omogućavaju sastavljanje finansijskih izvještaja koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale uslijed pronevjere ili greške.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o ovim finansijskim izvještajima na osnovu obavljene revizije. Reviziju smo obavili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije prevedenim u Republici Srpskoj. Ovi standardi nalažu da se pridržavamo etičkih principa i da reviziju planiramo i obavimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja.

Revizija podrazumijeva primjenu postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i informacijama objelodanjenim u finansijskim izvještajima. Izabrani postupci su zasnovani na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih grešaka sadržanih u finansijskim izvještajima, nastalih uslijed pronevjere ili greške. Prilikom procjene ovih rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za sastavljanje i objektivno prikazivanje finansijskih izvještaja, u cilju kreiranja adekvatnih revizijskih postupaka u datim okolnostima, ali ne za potrebe izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola pravnog lica. Revizija takođe uključuje ocjenu adekvatnosti primijenjenih računovodstvenih politika i prihvatljivosti računovodstvenih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da obezbijede osnov za izražavanje našeg mišljenje sa rezervom.

Izvještaj nezavisnog revizora (nastavak)

Akcionarima privrednog društva „Vodovod i kanalizacija“ a.d. Bijeljina (nastavak)

Osnove za mišljenje sa rezervom

Kao što je objelodanjeno u napomeni 22 uz finansijske izvještaje, na dan 31. decembra 2016. godine određeni finansijski pokazatelji Društva nisu bili usaglašeni sa uslovima navedenim u ugovorima o dugoročnim kreditima, što pruža mogućnost povjeriocima da potraživanja po navedenim kreditima proglase u potpunosti dospjelim. Shodno navedenom, na dan 31. decembra 2016. godine kratkoročne obaveze su potcijenjene, a dugoročne obaveze precijenjene za 12.301.343 KM. Rukovodstvo Društva smatra da Društvo neće imati negativnih posljedica po navedenom osnovu uzimajući u obzir činjenicu da povjerioci do datuma izdavanja ovog izvještaja nisu dostavili opomene niti su zahtijevali izmirenje navedenih obaveza prije roka dospijeca.

Mišljenje sa rezervom

Po našem mišljenju, osim za efekte koje na finansijske izvještaje mogu imati pitanja navedena u prethodnom pasusu, finansijski izvještaji prikazuju objektivno i istinito po svim materijalno značajnim pitanjima finansijski položaj Društva na dan 31. decembra 2016. godine, rezultate njegovog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završila na taj dan, u skladu za Zakonom o računovodstvu i reviziji i ostalim računovodstvenim propisima koji regulišu finansijsko izvještavanje privrednih društava u Republici Srpskoj.

Banja Luka, 12. april 2017. godine

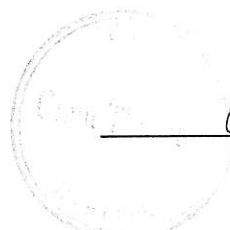
Grant Thornton Revizit d.o.o., Beograd

Vladimir Ilić
Ovlašćeni revizor

Grant Thornton d.o.o., Banja Luka

Nevena Milinković
Ovlašćeni revizor

Izveštaj o dobitku i gubitku i ostalom ukupnom rezultatu
za period 01.01. - 31.12.2016. godine

Bilansne pozicije	Napomene	2016. u KM	2015. u KM
Poslovni prihodi			
Prihodi od prodaje učinaka	5	7.421.603	7.386.659
Ostali poslovni prihodi	6	735.926	696.969
		8.157.529	8.083.628
Poslovni rashodi			
Troškovi materijala	7	1.085.381	856.031
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	8	4.219.214	4.270.676
Troškovi proizvodnih usluga	9	477.387	375.421
Troškovi amortizacije i rezervisanja	10	1.440.564	1.367.280
Nematerijalni troškovi	11	351.535	187.942
Troškovi poreza		23.070	24.429
Troškovi doprinosa		8.217	47.993
		7.605.368	7.129.772
Poslovni dobitak		552.161	953.856
Finansijski prihodi		55.974	47.101
Finansijski rashodi	12	(211.925)	(226.774)
Ostali prihodi		158.328	121.316
Ostali rashodi	13	(315.902)	(333.696)
Rashodi od uklađivanja vrijednosti imovine		-	-
Dobitak prije oporezivanja		238.636	561.803
Porez na dobit	14	(50.669)	(86.297)
Neto dobitak		187.967	475.506
Ostali ukupni rezultat		-	-
Ukupni rezultat za godinu		187.967	475.506
Zarada po akciji	15	0,019	0,047

Izvjestaj o finansijskom položaju na dan 31.12.2016. godine

Bilansne pozicije	Napomene	31.12.2016. u KM	31.12.2015. u KM
Stalna imovina			
Nematerijalna ulaganja	16	55.040.540	54.891.912
Nekretnine, postrojenja oprema i investicione nekretnine	17	6.434.410	6.851.631
Dugoročni finansijski plasmani		16.941	19.857
		61.491.891	61.763.400
Tekuća imovina			
Zalihe i dati avansi		224.975	229.708
Kratkoročna potraživanja	18	1.515.284	1.470.349
Kratkoročni finansijski plasmani		3.157	3.095
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	19	310.484	207.214
Porez na dodatu vrednost		11.590	7.558
Aktivna vremenska razgraničenja		-	-
		2.065.490	1.917.924
UKUPNA AKTIVA		63.557.381	63.681.324
Kapital			
Osnovni kapital	20	10.009.225	10.009.225
Rezerve		1.000.923	1.000.923
Revalorizacione rezerve		985.925	985.925
Neraspoređeni dobitak		1.484.836	1.296.869
		13.480.909	13.292.942
Dugoročna rezervisanja i obaveze			
Dugoročna rezervisanja	21	32.011.094	30.815.270
Dugoročni krediti	22	12.301.343	14.266.617
		44.312.437	45.081.887
Kratkoročne obaveze			
Kratkoročne finansijske obaveze	23	3.065.274	2.165.274
Obaveze iz poslovanja	24	846.316	1.796.571
Obaveze za zarade i naknade zarada	25	698.091	508.765
Druge obaveze		153.306	174.143
Porez na dodatu vrijednost		83.854	91.876
Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine		133.562	36.888
Obaveze za porez na dobitak		-	44.695
Pasivna vremenska razgraničenja	21	783.632	488.283
		5.764.035	5.306.495
UKUPNA PASIVA		63.557.381	63.681.324

Bilans tokova gotovine za period 01.01.2016. - 31.12.2016. godine

	2016. u KM	2015. u KM
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi od kupaca i primljeni avansi	8.886.601	8.943.312
Ostali prilivi iz poslovnih aktivnosti	42.997	51.579
Odlivi po osnovu isplata dobavljačima i dati avansi	(2.021.754)	(1.620.089)
Odlivi po osnovu isplata zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	(3.923.832)	(3.990.213)
Odlivi po osnovu plaćenih kamata	(203.429)	(247.222)
Odlivi po osnovu poreza na dobit	(130.992)	(23.932)
Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti	(1.362.889)	(1.432.900)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	1.286.702	1.680.535
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prilivi po osnovu kamata	3.964	2.861
Prilivi od dividendi i učešća u dobitku		
Prilivi po osnovu ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	2.855	2.799
Odlivi po osnovu kupovine nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme	(124.977)	(111.442)
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	(118.158)	(105.782)
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Prilivi po osnovu kratkoročnih kredita	1.829.816	1.700.000
Odlivi po osnovu dugoročnih kredita	(1.965.274)	(1.963.644)
Odlivi po osnovu kratkoročnih kredita	(929.816)	(1.500.000)
Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	(1.065.274)	(1.763.644)
NETO PRILIV/(ODLIV) GOTOVINE	103.270	(188.891)
GOTOVINA NA POČETKU OBRAČUNSKOG PERIODA	207.214	396.105
GOTOVINA NA KRAJU OBRAČUNSKOG PERIODA	310.484	207.214

Izveštaj o promjenama na kapitalu za period 01.01.2016. -
31.12.2016. godine

	Osnovni kapital	Revalorizacione rezerve	Ostale rezerve	Neraspoređeni dobitak	Ukupno
	u KM				
Stanje na dan 1.1.2015. godine	10.009.225	985.925	1.000.923	821.363	12.817.436
Neto dobitak perioda	-	-	-	475.506	475.506
Stanje na dan 31.12.2015. godine	10.009.225	985.925	1.000.923	1.296.869	13.292.942
Neto dobitak perioda	-	-	-	187.967	187.967
Stanje na dan 31.12.2016. godine	10.009.225	985.925	1.000.923	1.484.836	13.480.909

1. Osnovni podaci o društvu

Akcionarsko društvo „Vodovod i kanalizacija“ Bijeljina, (u daljem tekstu „Društvo“) osnovano je 1991. godine od kad posluje samostalno kao Osnovno javno državno preduzeće, nastalo izdvajanjem iz Komunalne radne organizacije „4. juli“ Bijeljina. Upravni odbor OJDP „Vodovod i kanlizacija“, Bijeljina je usvojilo program privatizacije državnog kapitala Odlukom o usvajanju programa broj 1180/99 od 29. decembra 1999. godine. Upravni odbor OJDP je istog datuma donio Odluku o promjeni oblika organizovanja u akcionarsko preduzeće.

Osnovna djelatnost Društva je proizvodnja i distribucija zdrave vode za piće za stanovništvo i industriju, izgradnja i održavanje distributivne mreže za distribuciju vode potrošačima i izgradnja i održavanje odvoda otpadnih voda – kanalizacije.

Sjedište Društva je u Bijeljini, Ulica Hajduk Stanka broj 20.

Matični broj Društva je 1412558. JIB: 4400307860000.

Društvo na dan 31. decembra 2016. godine ima 219 zaposlenih radnika (2015. godine: 224 zaposlena radnika).

2. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja

Osnove za sastavljanje finansijskih izvještaja

Finansijski izvještaji Društva su sastavljeni u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske i drugim računovodstvenim propisima koji se primjenjuju u Republici Srpskoj.

Na osnovu Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske, pravna lica u Republici Srpskoj su u obavezi da vođenje poslovnih knjiga, priznavanje i procjenjivanje imovine i obaveza, prihoda i rashoda, sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i objelodanjivanje finansijskih izvještaja vrše u skladu sa zakonskom i profesionalnom regulativom, koja podrazumeva Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izvještaja („Okvir“), Međunarodne računovodstvene standarde („MRS“), odnosno Međunarodne standarde finansijskog izvještavanja („MSFI“), kao i tumačenja koja su sastavni dio standarda.

2. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja (nastavak)

Osnove za sastavljanje finansijskih izvještaja (nastavak)

Za izradu finansijskih izvještaja za 2016. godinu aktivirani su sljedeći Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja i Međunarodni računovodstveni standardi:

- MSFI 1 Prava primjena međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja;
- MSFI 3 Poslovne kombinacije
- MSFI 4 Ugovor o osiguranju
- MSFI 5 Stalna sredstva namijenjena za prodaju i obustavljena poslovanja
- MRS 1 Prezentacija finansijskih izvještaja;
- MRS 2 Zalihe;
- MRS 7 Izvještaj o novčanim tokovima;
- MRS 8 Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške;
- MRS 10 Događaji nakon dana bilansiranja;
- MRS 12 Porez na dobit;
- MRS 14 Izvještavanje po segmentima;
- MRS 16 Nekretnine, postrojenja, oprema;
- MRS 17 Lizing;
- MRS 18 Prihodi;
- MRS 19 Primanja zaposlenih;
- MRS 20 Računovodstvo državnih donacija i objelodanjivanje državne pomoći;
- MRS 21 Efekti promjene kurseva stranih valuta;
- MRS 23 Troškovi pozajmljivanja;
- MRS 24 Objelodanjivanje o povezanim stranama;
- MRS 36 Obezbjeđenje sredstava;
- MRS 37 Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva;
- MRS 38 Nematerijalna sredstva i
- MRS 40 Ulaganja u nekretnine

Prezentacija finansijskih izvještaja

Finansijski izvještaji su prikazani u formatu propisanom Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (Službeni glasnik RS br. 63/16).

Finansijski izvještaji su iskazani u konvertibilnim markama (KM), osim ukoliko nije drugačije navedeno. Konvertibilna marka predstavlja zvaničnu izvještajnu valutu u Republici Srpskoj.

2. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja (nastavak)

Računovodstveni metod

Finansijski izvještaji su sastavljeni po metodu prvobitne nabavne vrednosti, osim ukoliko MSFI ne zahtjevaju drugačiji osnov vrednovanja na način opisan u primjenjenim računovodstvenim politikama.

Načelo stalnosti poslovanja

Finansijski izvještaji Društva sastavljeni su na osnovu načela stalnosti poslovanja.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika

(a) Prihodi i rashodi

Prihodi od izvršenih usluga priznaju se u bilansu uspjeha pod uslovom da su svi rizici i koristi prešli na kupca. Prihodi od prodaje se evidentiraju u momentu izvršenja usluge. Prihodi se iskazuju po fakturnoj vrednosti, umanjenoj za odobrene popuste.

Rashodi se obračunavaju po načelu uzročnosti prihoda i rashoda.

(b) Preračunavanje strane valute

Poslovne promjene nastale u stranoj valuti su preračunate u KM po zvaničnom kursu koji je važio na dan poslovne promjene.

Sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja preračunati su u KM po zvaničnom kursu utvrđenom za taj dan.

Nemonetarne stavke koje se vrednuju po principu istorijskog troška izraženog u stranoj valuti preračunate su po istorijskom kursu važećem na dan inicijalne transakcije.

Zvanični kursevi za EUR primjenjeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja u KM su bili sljedeći:

Valuta	31.12.2016.	31.12.2015.
EUR	1,95583	1,95583
HRK	0,25872	0,25610
SDR	2,50739	2,33393
RSD	0,01584	0,01616

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

(c) Troškovi pozajmljivanja

Troškovi pozajmljivanja se odnose na kamate i druge troškove koji nastaju u vezi sa pozajmljivanjem sredstava. Troškovi pozajmljivanja koji se mogu neposredno pripisati sticanju, izgradnji ili izradi sredstva koje se osposobljava za upotrebu, uključuju se u nabavnu vrijednost ili cijenu koštanja tog sredstva. Ostali troškovi pozajmljivanja priznaju se kao rashod perioda u kome su nastali.

(d) Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja Društva predstavljaju sredstva koja služe za proizvodnju, isporuku robe i usluga ili se koriste u administrativne svrhe.

Iskazuju se po nabavnoj vrijednosti, a otpis se vrši primjenom proporcionalne metode sa rokom od 5 godina, osim ulaganja, čije je vrijeme korištenja utvrđeno ugovorom, kada se otpisivanje vrši u rokovima koji proističu iz tih ugovora.

Osnovicu za obračun amortizacije čini nabavna ili procijenjena vrijednost

Naziv	stope %
Dugoročna prava upravljanja kanalizacionim sistemom	2%
Software	20%

(e) Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema se inicijalno priznaju po nabavnoj vrijednosti, odnosno po cijeni koštanja za sredstva izrađena u sopstvenoj režiji. Nabavnu vrijednost čini fakturna vrijednost uvećana za sve troškove koje se mogu direktno pripisati dovođenju ovih sredstava u stanje funkcionalne pripravnosti.

Nakon početnog priznavanja, nekretnine, postrojenja i oprema vrednuju se po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za kumuliranu ispravku vrijednosti po osnovu amortizacije i za eventualne kumulirane gubitke po osnovu umanjenja vrijednosti.

Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme se izračunava primenom proporcionalne metode u toku procijenjenog korisnog vijeka upotrebe sredstava, uz primjenu sljedećih stopa:

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

(e) **Nekretnine, postrojenja i oprema (nastavak)**

Naziv	stope %
Glavni sekundarni fekalni kolektor	2%
Glavna fekalna pumpna stanica	2%
Vodoprivreni objekti	2,5%
Vodovodna mreža	3,3%
Objekti za vršenje komunalnih djelatnosti	2%
Oprema fekalne kanalizacije	6,67 - 7,14%
Centrifugalne pumpe	12,5%
Kamioni, cisterne i vučna vozila	14,3 - 16,67%
Putnički automobili	14,3 - 16,67%
Kancelarijski namještaj	12,5%

Obračun amortizacije počinje od narednog mjeseca u odnosu na mjesec u kojem je sredstvo stavljeno u upotrebu. Amortizacione stope se preispituju svake godine radi obračuna amortizacije koja odražava stvarni utrošak ovih sredstava u toku poslovanja i preostali namjeravani vijek njihovog korišćenja.

Sredstvo se isknjižava iz evidencije u momentu otuđenja ili ukoliko se ne očekuju buduće ekonomske koristi od upotrebe tog sredstva. Dobici ili gubici po osnovu prodaje ili otpisa sredstva (kao razlika između neto prodajne vrijednosti i knjigovodstvene vrijednosti) priznaju se u bilansu uspjeha odgovarajućeg perioda.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

(f) Umanjenje vrijednosti imovine

Na dan svakog bilansa stanja, Društvo preispituje knjigovodstvenu vrijednost svoje materijalne i nematerijalne imovine da bi utvrdilo da li postoje indikacije da je došlo do gubitka po osnovu umanjenja vrijednosti imovine. Ukoliko takve indikacije postoje, procjenjuje se nadoknadivi iznos sredstva da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak. Ako nije moguće procijeniti nadoknadivi iznos pojedinog sredstva, Društvo procjenjuje nadoknadivi iznos jedinice koja generiše novac, a kojoj to sredstvo pripada.

Nadoknadiva vrijednost je neto prodajna cijena ili vrijednost u upotrebi, zavisno od toga koja je viša. Za potrebe procjene vrijednosti u upotrebi, procijenjeni budući novčani tokovi diskontuju se do sadašnje vrijednosti primenom diskontne stope prije oporezivanja koja odražava sadašnju tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca za rizike specifične za to sredstvo.

Ako je procijenjen nadoknadivi iznos sredstva (ili jedinice koja generiše novac) manji od knjigovodstvene vrijednosti, onda se knjigovodstvena vrijednost tog sredstva umanjuje do nadoknadivog iznosa. Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se odmah kao rashod, osim ako sredstvo prethodno nije bilo predmet revalorizacije. U tom slučaju dio gubitka, do iznosa revalorizacije, priznaje se u okviru promjena na kapitalu.

(g) Finansijski instrumenti

Klasifikacija finansijskih instrumenata

Finansijska sredstva uključuju dugoročne finansijske plasmane, potraživanja i kratkoročne finansijske plasmane, gotovinu i gotovinske ekvivalente. Društvo klasifikuje finansijska sredstva u neku od sljedećih kategorija: sredstva po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, investicije koje se drže do dospelja, krediti (zajmovi) i potraživanja i sredstva raspoloživa za prodaju. Klasifikacija zavisi od svrhe za koju su sredstva stečena. Rukovodstvo Društva utvrđuje klasifikaciju finansijskih sredstava prilikom inicijalnog priznavanja.

Finansijske obaveze uključuju dugoročne finansijske obaveze, kratkoročne finansijske obaveze, obaveze iz poslovanja i ostale kratkoročne obaveze. Društvo klasifikuje finansijske obaveze u dvije kategorije: obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha i ostale finansijske obaveze.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

(f) **Finansijski instrumenti (nastavak)**

Metod efektivne kamate

Metod efektivne kamate je metod izračunavanja amortizovane vrijednosti finansijskog sredstva ili finansijske obaveze i raspodjele prihoda i rashoda od kamate tokom određenog perioda. Efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja tačno diskontuje buduće gotovinske isplate ili primanja tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta ili, gdje je prikladno, tokom kraćeg perioda na neto knjigovodstvenu vrijednost finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

Prihodi se priznaju na bazi efektivne kamate za dužničke instrumente, izuzev za one koji su iskazani po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima podrazumijevaju se novac u blagajni, sredstva na tekućim i deviznim računima, kao i kratkoročni depoziti do tri meseca koje je moguće lako konvertovati u gotovinu i koji su predmet beznačajnog rizika od promjene vrijednosti.

Kreditni (zajmovi) i potraživanja

Potraživanja od kupaca, krediti (zajmovi) i ostala potraživanja sa fiksnim ili odredivim plaćanjima koja se ne kotiraju na aktivnom tržištu klasifikuju se kao krediti (zajmovi) i potraživanja.

Kreditni (zajmovi) i potraživanja vrednuju se po amortizovanoj vrijednosti, primjenom metode efektivne kamate, umanjenoj za umanjenje vrijednosti po osnovu obezvrjeđenja. Prihod od kamate se priznaje primjenom metoda efektivne kamate, osim u slučaju kratkoročnih potraživanja, gdje priznavanje prihoda od kamate ne bi bilo materijalno značajno.

Umanjenja vrijednosti finansijskih sredstava

Na dan svakog bilansa stanja Društvo procjenjuje da li postoje objektivni dokazi da je došlo do umanjenja vrijednosti imovine finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava (osim sredstava iskazanih po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha). Obezvrjeđenje finansijskih sredstava se vrši kada postoje objektivni dokazi da su, kao rezultat jednog ili više događaja koji su se desili nakon početnog priznavanja finansijskog sredstva, procijenjeni budući novčani tokovi sredstava izmjenjeni.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

(f) **Finansijski instrumenti (nastavak)**

Umanjenja vrijednosti finansijskih sredstava (nastavak)

Obezvrjeđenje (ispravka vrijednosti) potraživanja vrši se indirektno za iznos dospjelih potraživanja koja nisu naplaćena u određenom periodu od datuma dospjeća za plaćanje, a direktno ako je nemogućnost naplate izvjesna i dokumentovana. Promjene na računu ispravke vrijednosti potraživanja evidentiraju se u korist ili na teret bilansa uspjeha. Naplata otpisanih potraživanja knjiži se u bilansu uspjeha kao ostali prihod.

Ostale finansijske obaveze

Ostale finansijske obaveze, uključujući obaveze po kreditima, inicijalno se priznaju po fer vrijednosti primljenih sredstava, umanjenoj za troškove transakcije.

Nakon početnog priznavanja, ostale finansijske obaveze se vrednuju po amortizovanoj vrijednosti korišćenjem metoda efektivne kamate. Trošak po osnovu kamata se priznaje u bilansu uspjeha obračunskog perioda.

(h) **Porez na dobitak**

Tekući porez

Porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa propisima o oporezivanju Republike Srpske. Konačni iznos obaveze poreza na dobitak utvrđuje se primjenom poreske stope od 10% na poresku osnovicu utvrđenu u poreskom bilansu Društva. Poreska osnovica prikazana u poreskom bilansu uključuje dobitak prikazan u zvaničnom bilansu uspjeha koji se koriguje za razlike koje su definisane propisima o oporezivanju Republike Srpske.

Republički propisi ne predviđaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda mogu se koristiti za umanjene poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od 5 godina.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

(g) Porez na dobitak (nastavak)

Odloženi porez

Odloženi porez na dobitak se obračunava korišćenjem metode utvrđivanja obaveza prema bilansu stanja, za privremene razlike proizašle između knjigovodstvene vrijednosti sredstva i obaveza u finansijskim izvještajima i njihove odgovarajuće poreske osnovice korišćene u izračunavanju oporezivog dobitka. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike, dok se odložena poreska sredstva priznaju u mjeri u kojoj je vjerovatno da će oporezivi dobitci biti raspoloživi za korišćenje odbitnih privremenih razlika.

Odloženi porez se obračunava po poreskim stopama za koje se očekuje da će se primjenjivati u periodu kada se sredstvo realizuje ili obaveza izmiruje. Odloženi porez se knjiži na teret ili u korist bilansa uspjeha, osim kada se odnosi na pozicije koje se knjiže direktno u korist ili na teret kapitala, i u tom slučaju se odloženi porez takođe raspoređuje u okviru kapitala.

(h) Primanja zaposlenih

U skladu sa propisima koji se primjenjuju u Republici Srpskoj, Društvo je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Društvo je, takođe, obavezno da od bruto plata zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

Društvo nije uključeno u druge oblike penzijskih planova i nema nikakvih obaveza po ovim osnovama.

4. Značajne računovodstvene procjene

Sastavljanje finansijskih izvještaja zahtijeva od rukovodstva Društva da vrši procjene i koristi pretpostavke koje mogu da imaju efekta na prezentovane vrijednosti sredstava i obaveza i objelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na prethodnom iskustvu, tekućim i očekivanim uslovima poslovanja i ostalim raspoloživim informacijama na dan sastavljanja finansijskih izvještaja. Stvarni rezultati mogu da se razlikuju od procjenjenih iznosa.

4. Značajne računovodstvene procjene (nastavak)

Najznačajnija područja koja od rukovodstva zahtijevaju vršenje procjene i korišćenje pretpostavki predstavljena su u daljem tekstu:

(a) Korisni vijek nekretnina, postrojenja i opreme

Društvo procjenjuje preostali korisni vijek nekretnina, postrojenja i opreme na kraju svake poslovne godine. Procjena korisnog vijeka nekretnina, postrojenja i opreme je zasnovana na istorijskom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i predviđenim tehnološkim napretkom i promjenama ekonomskih i industrijskih faktora.

Ukoliko se sadašnja procjena razlikuje od prethodnih procjena, promjene u poslovnim knjigama Društva se evidentiraju u skladu sa MRS 8 „Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške“. Ove procjene mogu da imaju materijalno značajan efekat na knjigovodstvenu vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme, kao i na iznos amortizacije tekućeg obračunskog perioda.

(b) Umanjenje vrijednosti imovine

Na dan bilansa stanja, Društvo vrši pregled knjigovodstvene vrijednosti materijalne i nematerijalne imovine i procjenjuje da li postoje indikacije za umanjeње vrijednosti nekog sredstva. Prilikom procjenjivanja umanjeња vrijednosti, sredstva koja gotovinske tokove ne generišu nezavisno dodjeljuju se odgovarajućoj jedinici koja generiše novac. Naknadne promjene u dodjeljivanju jedinici koja generiše novac ili u vremenu novčanih tokova mogu da utiču na knjigovodstvenu vrijednost odnosno imovine.

(c) Ispravka vrijednosti potraživanja

Ispravka vrijednosti sumnjivih i spornih potraživanja se vrši na osnovu procjenjenih gubitaka uslijed nemogućnosti kupaca da ispune svoje obaveze. Procjena rukovodstva je zasnovana na starosnoj analizi potraživanja od kupaca, istorijskim otpisima, kreditnoj sposobnosti kupaca i promjenama u postojećim uslovima prodaje. Ovo uključuje i pretpostavke o budućem ponašanju kupaca i očekivanoj budućoj naplati. Promjene u uslovima poslovanja, djelatnosti ili okolnosti vezani za određene kupce mogu da imaju za posljedicu korekciju ispravke vrijednosti sumnjivih i spornih potraživanja objelodanjene u priloženim finansijskim izvještajima.

5. Prihodi od prodaje učinaka

Prihodi od prodaje učinaka	2016. u KM	2015. u KM
Prihodi od isporučene vode	5.508.461	5.596.841
Prihodi od kanalizacije	1.131.691	1.138.016
Prihodi od prodaje usluga povezanim pravnim licima	245.227	257.788
Prihodi od priključka i mehanizacije	345.329	231.541
Prihodi od izgradnje i održavanja	95.990	91.232
Ostali prihodi	64.012	42.488
Prihodi od rada specijalnih vozila	17.204	17.472
Hlorisanje instalacija	3.961	6.312
Prihodi od baždarnice	9.728	4.969
Ukupno prihodi od prodaje učinaka:	7.421.603	7.386.659

6. Ostali poslovni prihodi

Ostali poslovni prihodi	2016. u KM	2015. u KM
Prihodi od dotacija	450.022	363.296
Proširenje izvorišnih kapaciteta	85.104	124.431
Prihodi od donacija	138.753	114.294
Prihodi od refundacija	13.365	38.284
Ostali poslovni prihodi	28.099	35.219
Prihodi - naknada štete, sudske takse	12.316	15.474
Prihodi od laboratorije	6.810	5.855
Prihodi od izrade projekata	1.457	116
Ukupno ostali poslovni prihodi:	735.926	696.969

7. Troškovi materijala

Troškovi materijala	2016. u KM	2015. u KM
Troškovi materijala za izradu	599.628	420.268
Troškovi goriva i energije	391.486	364.658
Troškovi režijskog materijala	94.267	71.105
Ukupno troškovi materijala:	1.085.381	856.031

8. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi

Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	2016. u KM	2015. u KM
Troškovi bruto zarada	3.862.316	3.904.905
Troškovi bruto ostalih ličnih rashoda	251.424	272.238
Troškovi naknada članovima nadzornog odbora	105.474	93.533
Ukupno troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi:	4.219.214	4.270.676

9. Troškovi proizvodnih usluga

Troškovi proizvodnih usluga	2016. u KM	2015. u KM
Troškovi nepomenutih ostalih usluga	241.887	100.744
Troškovi reklame i propaganda	56.358	60.826
Troškovi usluga održavanja	56.736	59.390
Bakteriološka i hemijska analiza vode	48.544	53.518
Troškovi transportnih usluga	49.048	48.599
Neproizvodne usluge po ugovoru	11.918	26.114
Troškovi komunalnih usluga	7.123	22.232
Troškovi zakupa	2.359	2.359
Troškovi za usluge zaštite na radu	3.414	1.639
Ukupno troškovi proizvodnih usluga:	477.387	375.421

10. Troškovi amortizacije i rezervisanja

Troškovi amortizacije	2016. u KM	2015. u KM
Troškovi amortizacije	1.429.705	1.362.263
Troškovi rezervisanja	10.859	5.017
Ukupno troškovi amortizacije:	1.440.564	1.367.280

11. Nematerijalni troškovi

Nematerijalni troškovi	2016. u KM	2015. u KM
Troškovi doprinosa	8.217	47.993
Troškovi neproizvodnih usluga	53.948	34.663
Troškovi reprezentacije	44.997	30.127
Troškovi poreza	23.070	24.429
Troškovi platnog prometa	17.006	16.791
Troškovi članarina	7.684	7.502
Troškovi premije osiguranja	2.655	2.797
Ostali nematerijalni troškovi	225.245	96.062
Ukupno nematerijalni troškovi:	382.822	260.364

12. Finansijski rashodi

Finansijski rashodi	2016. u KM	2015. u KM
Rashodi kamata po kreditima	183.407	208.622
Zatezne kamate	9.860	13.231
Ostali rashodi finansiranja	18.658	4.921
Ukupno finansijski rashodi:	211.925	226.774

13. Ostali rashodi

Ostali rashodi	2016. u KM	2015. u KM
Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja	247.470	300.653
Rashodi po osnovu rashodovanja zaliha materijala i robe i ostali rashodi	68.432	33.043
Ukupno ostali rashodi:	315.902	333.696

14. Porez na dobit

Porez na dobit	2016. u KM	2015. u KM
Dobitak prije oporezivanja	238.636	561.803
Korekcija za poreske svrhe	414.996	301.162
Poreski dobitak	506.686	862.965
Umanjenje poreske osnovice za ulaganje u proizvodnju	-	-
Neto poreska osnovica	506.686	862.965
Tekući porez na dobit (po stopi od 10%)	50.669	86.297

15. Zarada po akciji

Zarada po akciji	31.12.2016. u KM	31.12.2015. u KM
Dobitak obračunskog perioda	187.967	475.506
Prosječan ponderisani broj akcija	10.009.225	10.009.225
Zarada po akciji:	0,019	0,047

16. Nematerijalna ulaganja

	Dugoročna prava	Pravo za krištenje zemljišta	Software	Investicije u toku	Ukupno
NABAVNA VRIJEDNOST					
Stanje na dan 31.12.2015.god.	41.795.159	2.326.405	61.500	14.017.364	58.200.428
Nabavka	-	-	10.900	1.095.765	1.106.665
Aktiviranja	15.113.129	-	-	(15.113.129)	-
Stanje na dan 31.12.2016.god.	56.908.288	2.326.405	72.400	-	59.307.093
ISPRAVKA VRIJEDNOSTI					
Stanje na dan 31.12.2015.god.	3.272.516	-	36.000	-	3.308.516
Amortizacija	950.462	-	7.575	-	958.037
Stanje na dan 31.12.2016.god.	4.222.978	-	43.575	-	4.266.553
Sadašnja vrijednost na dan 31.12.2015. godine	38.522.643	2.326.405	25.500	14.017.364	54.891.912
Sadašnja vrijednost na dan 31.12.2016. godine	52.685.310	2.326.405	28.825	-	55.040.540

16. Nematerijalna ulaganja (nastavak)

Ostala dugoročna prava na 31. decembar 2016. godine u iznosu od 52.685.310 KM (na 31. decembar 2015. godine 38.522.643 KM), odnose se na novoizgrađeni kanalizacioni sistem sa rokom upravljanja od 50 godina. Ostala nematerijalna ulaganja na 31. decembar 2016. godine u iznosu od 2.355.230 KM (na 31. decembar 2015. godine 2.351.905 KM), odnose se na zemljište sa trajnim pravom korištenja ukupne vrijednosti 2.326.405 KM i knjigovodstveni program u iznosu od 28.825 KM.

17. Nekretnine, postrojenja i oprema

	Zemljište	Građevinski Objekti	Postrojenja i oprema	Ukupno
NABAVNA VRIJEDNOST				
Stanje na dan 31.12.2015.	57.623	32.966.897	3.070.992	36.095.512
Nabavka	-	-	57.549	57.549
Rashodovanje	-	(3.500)	(96.936)	(100.436)
Stanje na dan 31.12.2016.	57.623	32.963.397	3.031.605	36.052.625
ISPRAVKA VRIJEDNOSTI				
Stanje na dan 31.12.2015.	-	26.435.503	2.808.378	29.243.881
Amortizacija	-	379.734	106.800	486.534
Rashodovanje	-	-	(49.346)	(49.346)
Stanje na dan 31.12.2016.	-	26.435.503	2.808.378	29.243.881
Sadašnja vrijednost na dan 31.12.2015. godine	57.623	6.531.394	262.614	6.851.631
Sadašnja vrijednost na dan 31.12.2016. godine	57.623	6.156.324	220.463	6.434.410

18. Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja	31.12.2016. u KM	31.12.2015. u KM
Potraživanja od kupaca- povezana pravna lica	139.879	59.476
Potraživanja od kupaca u zemlji	639.373	562.839
Potraživanja od kupaca – građani	1.676.099	1.721.040
Potraživanja od kupaca za priključke	200.816	220.540
Ostala potraživanja	138.307	113.109
	2.794.474	2.677.004
Ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca	(1.279.190)	(1.206.655)
Ukupno kratkoročna potraživanja:	1.515.284	1.470.349

Za sva nenaplaćena potraživanja preko 365 dana vrši se ispravka vrijednosti. Nedospjela potraživanja iskazana na dan 31. decembra 2016. godine odnose se uglavnom na potraživanja od pravnih i fizičkih lica za isporučenu vodu i izvršene usluge u decembru 2015. godine. Potraživanja za domaćinstva dospijevaju na naplatu u roku do 30 dana od datuma fakture, dok potraživanja od pravnih lica dospijevaju u roku do 15 dana.

19. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti	31.12.2016. u KM	31.12.2015. u KM
Poslovni račun - domaća valuta	309.309	205.488
Poslovni račun - strana valuta	1.169	277
Izdvojena sredstva	6	1.249
Blagajna - domaća valuta	-	200
Ukupno gotovina i gotovinski ekvivalenti:	310.484	207.214

20. Osnovni kapital

Osnovni kapital iskazan na dan 31. decembra 2016. godine iznosi 10.009.225 KM. Broj emitovanih akcija je 10.009.225. Nominalna vrijednost jedne akcije na dan 31. decembra 2016. godine iznosi 1 KM. Strukutra akcijskog kapitala je data kako slijedi:

Osnovni kapital	Broj akcija	%
Državni kapital	6.505.996	65
Sitni akcionari	2.001.845	20
PREF a.d. Banja Luka	1.000.923	10
Fond za restituciju RS a.d. Banja Luka	500.461	5
Ukupno osnovni kapital:	10.009.225	100,00

21. Dugoročna rezervisanja

Dugoročna rezervisanja	31.12.2016. u KM	31.12.2015. u KM
Razgraničeni prihodi i primljene donacije	32.493.057	29.732.344
Tekuća dospijeca razgraničenih prihoda i primljenih donacija	(783.632)	(488.283)
	31.709.425	29.244.061
Ostala dugoročna rezervisanja	270.000	1.537.326
Rezervisanja za otpremnine kod odlaska u penziju	31.669	33.883
Ukupno dugoročna rezervisanja:	32.011.094	30.815.270

Razgraničeni prihodi i primljene donacije u iznosu od 31.709.425 KM odnose se na primljene donacije za izgradnju kanalizacionog sistema Grada Bijeljina, a koji se godišnje oprihoduju u visini obračunate amortizacije po stopama koje su definisane Ugovorom o zajedničkoj realizaciji projekta od 28. marta 2008. godine (rok upotrebe i korišćenja kanalizacionog sistema 50 godina, a stopa amortizacije 2%).

22. Dugoročni krediti

Dugoročni krediti	31.12.2016. u KM	31.12.2015. u KM
Dugoročni kredit u inostranstvu:		
- Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD)	14.266.617	16.231.891
Tekuća dospjeća dugoročnih kredita:		
- Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD)	(1.965.274)	(1.965.274)
Ukupno dugoročni krediti:	12.301.343	14.266.617

Dugoročne obaveze po osnovu kredita odobrenog od Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD) odnosi se na obavezu u skladu sa Ugovorom o kreditu odobrenog u iznosu od 7 miliona EUR. Prema ugovorenim uslovima, kredit je podijeljen u dvije kategorije (prva kategorija u iznosu od 5.930 hiljada EUR se koristi za finansiranje radova za izgradnju kanalizacionog sistema u Bijeljini, a druga kategorija se odnosi na finansiranje nepredviđenih radova u iznosu od 1.000 hiljada EUR, te na jednokratnu proviziju banci u iznosu od 70 hiljada EUR). Period otplate kredita je u 24 polugodišnje rate, sa grejs periodom do 31. januara 2011. godine. Ugovorom je predviđeno da će Društvo plaćati 0,5% naknade za nepovućeni iznos sredstava na godišnjem nivou.

Društvo je dana 22. jula 2010. godine, potpisalo Ugovor o dugoročnom kreditu sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj u iznosu od 5 miliona EUR, koji je postao efektivan 23. novembra 2011. godine. Period otplate kredita je u 24 polugodišnje rate, sa grace periodom do 31. januara 2014. godine. Krajnji rok dospjeća je 31. juli 2025. godine

Ročna struktura dugoročnih kredita je data kako sljedi.

Dugoročni krediti	31.12.2016. u KM	31.12.2015. u KM
Do 1 godine	1.965.274	1.965.274
Od 1 do 2 godine	1.955.800	1.965.274
Od 3 do 5 godina	7.823.200	5.886.042
Preko 5 godina	2.522.343	6.415.301
Ukupno dugoročni krediti:	14.266.617	16.231.891

22. Dugoročni krediti (nastavak)

Ugovorom sa EBRD Društvo se obavezalo da održava sljedeće pokazatelje u navedenoj proporciji: održavanje stope naplate najmanje u visini od 90% u toku izvještajnog perioda, stepen pokrivenosti duga gotovinom mora biti najmanje 1,2, a sumnjiva potraživanja najviše 5% u odnosu na iskazana potraživanja u obračunskom periodu. Takođe, u skladu sa Ugovorom potpisanim 22. jula 2010. godine, definisani su dodatni pokazatelji: postići i održavati godišnji omjer fakturisane i proizvedene vode ne manji od 0,65. Društvo treba održavati, odnos ukupnih troškova zaposlenih i ukupnih operativnih troškova ne veći od 0,60, postići i održavati odnos između troškova zaposlenih i ukupnih operativnih prihoda ne veći od 0,40, te postići i održavati EBITDA maržu ne manju od 30%.

U nastavku su prezentovani pokazatelji prema analizama rukovodstva Društva:

Opis	Zahtjev	2016. u %	2015. u %
Stepen naplate	>90%	99,40	99,08
% sumnjivih i spornih potraživanja	<5%	2,61	2,74
Stepen pokrivenosti duga	>120%	60	77
Godišnji odnos između isporučene i proizvedene vode	>65%	56	53
Odnos ukupnih troškova zaposlenih i ukupnih operativnih troškova	<60%	54	59
Odnos ukupnih troškova zaposlenih i ukupnih operativnih prihoda	<40%	50	51
EBITDA marža	>30%	22,60	26,56

Rukovodstvo Društva je svjesno da ostvareni pokazatelji nisu u skladu sa ugovorima o dugoročnim kreditima, ali očekuje da Povjerilac po tom osnovu neće proglasiti kredite dospjelim na šta ima pravo u skladu sa odredbama ugovora.

23. Kratkoročne finansijske obaveze

Kratkoročne finansijske obaveze	31.12.2016. u KM	31.12.2015. u KM
Kratkoročni krediti u zemlji	1.100.000	200.000
Tekuća dospjeća dugoročnih kredita	1.965.274	1.965.274
Ukupno kratkoročne finansijske obaveze	3.065.274	2.165.274

24. Obaveze iz poslovanja

Obaveze iz poslovanja	31.12.2016. u KM	31.12.2015. u KM
Dobavljači u zemlji	402.436	1.308.436
Obaveze za naknadu šteta	202.019	202.019
Primljeni avansi, depoziti i kaucije	171.697	183.940
Dobavljači u inostranstvu	65.821	98.328
Dobavljači – povezana pravna lica	4.343	3.808
Ostale obaveze iz poslovanja	-	40
Ukupno obaveze iz poslovanja:	846.316	1.796.571

25. Obaveze za zarade i naknade zarada

Obaveze za zarade i naknade zarada	31.12.2016. u KM	31.12.2015. u KM
Obaveze za neto zarade	205.165	237.216
Obaveze za ostale neto zarade - solidanost	814	2.932
Obaveze za porez na zarade i naknade	57.131	34.662
Obaveze za doprinos za PIO osiguranje	193.129	128.653
Obaveze za doprinos za zdravstveno	131.369	83.695
Obaveze za doprinos za osiguranje od nezaposlenosti	9.535	6.948
Obaveze za ostala neto primanja zaposlenih	79.198	4.237
Obaveze za doprinos za odječiju zaštitu	21.750	10.422
Ukupno obaveze za zarade i naknade zarada:	698.091	508.765

26. Transakcije sa povezanim licima

Bilans stanja	31.12.2016. u KM	31.12.2015. u KM
Potraživanja od povezanih pravnih lica:		
-Grad Bijeljina	109.528	47.520
-Grad Bijeljina – Javna česma	715	-
-Agrarni Fond	35	20
-OJDP Komunalac	2.531	415
-JP EKO-DEP	119	72
-JP Vode	17.245	6.713
-Centar za socijalni rad	504	-
-Dječiji vrtić Čika Jova Zmaj	3.124	-
-Muzej Semberije	200	-
-JU Centar za kulturu	2.143	-
-JP Gradska toplana Bijeljina	3.295	-
-Direkcija za izgradnju i razvoj	440	513
Ukupno potraživanja:	139.879	55.253
Obaveze prema povezanim pravnim licima:		
-Grad Bijeljina	993	46.889
-JP Gradska toplana Bijeljina	-	288
-OJDP Komunalac	3.349	1.691
-JP EKO-DEP	-	1.487
Ukupno obaveze:	4.342	50.355
Neto	135.537	4.898
	2016. u KM	2015. u KM
Bilans uspjeha		
Prihodi-povezanih pravnih lica:		
-Grad Bijeljina	11.901	13.619
-Grad Bijeljina – Javna česma	788	-
-OJDP Gradska Toplana	705	1.000
-Agrarni Fond	335	246
-OJDP Komunalac	8.916	8.337
-JP EKO-DEP	808	3.540
-Direkcija za izgradnju i razvoj	962	1.537
-Centar za socijalni rad	734	-
-Muzej Semberije	446	-
-JU Centar za kulturu	3.308	-
-Dječiji vrtić Čika Jova Zmaj	6.943	-
Ukupno prihodi:	35.845	26.742
Rashodi-povezana pravna lica:		
-Grad Bijeljina	2.972	3.172
-JP Vode	-	7.111
-OJDP Komunalac	7.308	3.743
-JP EKO-DEP	97	26.481
-JU Centar za kulturu	40	-
Ukupno rashodi:	10.417	40.507
Neto prihodi/rashodi:	25.428	13.765

27. Upravljanje finansijskim rizicima

Ciljevi upravljanja finansijskim rizicima

Poslovanje Društva je izloženo različitim finansijskim rizicima: tržišnom riziku, kreditnom riziku i riziku likvidnosti. Program upravljanja finansijskim rizicima Društva je usmjeren na nemogućnost predviđanja događaja na finansijskim tržištima i teži minimiziranju mogućih negativnih efekata na finansijske performanse Društva.

Društvo ne koristi nikakve finansijske instrumente zaštite od efekata finansijskih rizika na poslovanje iz razloga što takvi instrumenti nisu u širokoj upotrebi, niti postoji organizovano tržište takvih instrumenata u Republici Srpskoj.

Tržišni rizik

Tržišni rizik se odnosi na rizik da određene promjene tržišnih cijena, kao što su promjene cijena najznačajnijih sirovina, kurseva stranih valuta i promjena kamatnih stopa, mogu da utiču na visinu prihoda Društva ili vrijednost njegovih finansijskih instrumenata. Zadatak upravljanja tržišnim rizicima jeste da se upravlja i kontroliše izloženost tržišnim rizicima u okviru prihvatljivih pokazatelja, uz optimizaciju prinosa Društva.

(a) Devizni rizik

Izloženost Društva deviznom riziku prvenstveno se odnosi na ostale dugoročne finansijske plasmane, kratkoročne finansijske plasmane, potraživanja, gotovinu i gotovinske ekvivalente, dugoročne kredite, ostale dugoročne obaveze, kratkoročne finansijske obaveze i obaveze iz poslovanja denominirane u stranoj valuti.

(b) Kamatni rizik

Društvo je izloženo riziku promjene kamatnih stopa na sredstvima i obavezama kod kojih je kamatna stopa varijabilna. Ovaj rizik zavisi od finansijskog tržišta i Društvo nema na raspolaganju instrumente kojima bi ublažilo njegov uticaj. Društvo je izloženo kreditnom riziku koji predstavlja rizik da dužnici neće biti u mogućnosti da dugovanja prema Društvu izmire u potpunosti i na vreme, što bi imalo za rezultat finansijski gubitak Društva. Kreditni rizik obuhvata dugoročne i kratkoročne finansijske plasmane, potraživanja i date garancije i jemstva trećim licima.

U Republici Srpskoj ne postoje specijalizovane rejting agencije koje vrše nezavisnu klasifikaciju i rangiranje privrednih društava. Usled toga, Društvo je prinuđeno da koristi ostale javno dostupne finansijske informacije i interne istorijske podatke o saradnji sa određenim poslovnim partnerom u cilju određivanja njegovog boniteta. Na osnovu boniteta kupca, utvrđuje se iznos njegove maksimalne kreditne izloženosti, u skladu sa poslovnom politikom usvojenom od strane

27. Upravljanje finansijskim rizicima (nastavak)

Tržišni rizik (nastavak)

(b) Kamatni rizik (nastavak)

U slučaju povećanja iznosa dospjelih potraživanja i shodno tome povećane izloženosti kreditnom riziku, Društvo primjenjuje mehanizme predviđene poslovnom politikom.

Društvo nema značajniju koncentraciju kreditnog rizika, jer se njegova potraživanja i plasmani odnose na veliki broj međusobno nepovezanih kupaca sa pojedinačno malim iznosima dugovanja.

(c) Rizik likvidnosti

Rukovodstvo Društva upravlja rizikom likvidnosti na način koji mu obezbjeđuje da Društvo u svakom trenutku ispunjava sve svoje obaveze. Društvo upravlja rizikom likvidnosti održavajući odgovarajuće novčane rezerve, praćenjem planiranih i stvarnih novčanih tokova i održavanjem adekvatnog odnosa dospjeća finansijskih sredstava i obaveza.

Ročnost dospjeća finansijskih obaveza Društva data je u sljedećoj tabeli:

	do 1 godine	od 1 do 5 godina	preko 5 godina	u KM Ukupno
2016. godina				
Dugoročni krediti	1.965.274	9.779.000	2.522.343	14.266.617
Kratkoročni krediti	1.100.000	-	-	1.100.000
Obaveze iz poslovanja	846.316	-	-	846.316
Ostale kratkoročne obaveze	1.068.813	-	-	1.068.813
	<u>4.980.403</u>	<u>9.779.000</u>	<u>2.522.343</u>	<u>17.281.746</u>

	do 1 godine	od 1 do 5 godina	preko 5 godina	u KM Ukupno
2015. godina				
Dugoročni krediti	1.955.830	7.823.320	6.356.448	18.091.428
Kratkoročni krediti	200.000	-	-	200.000
Obaveze iz poslovanja	1.796.571	-	-	1.796.571
Ostale kratkoročne obaveze	856.367	-	-	856.367
	<u>4.808.768</u>	<u>7.823.320</u>	<u>6.356.448</u>	<u>20.944.366</u>

Prikazani iznosi zasnovani su na nediskontovanim novčanim tokovima na osnovu najranijeg datuma na koji će Društvo biti obavezno da takve obaveze namiri.

27. Upravljanje finansijskim rizicima (nastavak)

Upravljanje rizikom kapitala

Upravljanje rizikom kapitala služi rukovodstvu Društva da očuva mogućnost poslovanja po principu stalnosti poslovanja, istovremeno maksimizirajući prinose vlasnicima i drugim interesnim stranama putem optimizacije odnosa duga i kapitala.

Društvo analizira kapital kroz pokazatelj zaduženosti, koji se izračunava kao odnos neto zaduženosti i ukupnog kapitala. Neto zaduženost se obračunava tako što se ukupne finansijske obaveze, kratkoročne i dugoročne, umanje za gotovinu i gotovinske ekvivalente. Ukupan kapital predstavlja zbir svih kategorija kapitala prikazanih u bilansu stanja i neto zaduženosti.

Upravljanje rizikom kapitala	31.12.2016. u KM	31.12.2015. u KM
Ukupna zaduženost		
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	15.366.617	16.431.891
	<u>310.484</u>	<u>207.214</u>
Neto zaduženost		
Kapital	15.056.133	16.224.677
	<u>13.480.909</u>	<u>13.292.942</u>
Ukupan kapital	<u>28.537.042</u>	<u>29.517.619</u>
Pokazatelj zaduženosti	52,76%	54,97%

28. Usaglašavanje potraživanja i obaveza

Društvo je izvršilo usaglašavanje svojih potraživanja i obaveza sa stanjem na dan 31. decembra 2016. i 2015. godine. U postupku usaglašavanja sa poslovnim partnerima, nisu utvrđena materijalno značajna neusaglašena potraživanja i obaveze.

29. Potencijalne obaveze

Procjenjena vrijednost sudskih sporova koji se na dan 31. decembra 2016. godine vode protiv Društva iznosi 270.000 KM. Iznosi konačnih gubitaka po osnovu sudskih sporova mogu biti uvećani po osnovu obračunatih zateznih kamata do datuma okončanja sporova, odnosno do datuma konačnih isplata po sporovima. Rukovodstvo Društva je u ranijem periodu izvršilo rezervisanja po ovom osnovu.

Odgovorno lice

